

A jövő felé

A jugoszláviai magyar ifjúság jelentős határkőhöz ért. Független, az ifjúság egyetemét felölelő sajtóorgánuma van. A nagy nyilvánosság előtt is tanúbizonyságát teheti most, hogy él, gondolkodik, hogy heroikus küzdelmet vív a jövőért, az anyagi és szellemi életfeltételei kialakítására. „Ma már tudjuk, hogy az ifjúság nem jelent lázadást, hanem fegyelmezett előreörést. Nem akarja szétrombolni a közönségi élet formáit, intézményeit, hanem a szárazzá lett, üres sejtfallakat új protoplazmával megtölteni, hogy a társadalom újra ruganyos és termő legyen.¹”

A jugoszláviai magyar ifjúság érdekes és egyéni fejlődésen ment keresztül, amíg a régóta hiányzó sajtóorgánumához eljutott. Az összeomlás utáni ifjúság nem tudta magát beletalálni új helyzetébe, nem tanulta az államnyelvet, tovább járta a magyarországi egyetemeket, nem jelentkezett katonai szolgálatra és elvágta maga elől a visszatérés útját.

Ezt a nemzedéket követő ifjúság már merőben különbözik, az új generáció lelki fejlődésére az iskola nagy átalakító hatással van. Amit az ifjú az iskolában hall, az sokban különbözik attól, amire a szülői házban gyermekkorában oktatták. Az iskola és a szülői ház közti éles ellentét mélyen belerajzolódik a lélekbe, megint a bizalom a felnőttekben és korán megtanulja az önálló véleményalkotást. Csak egy erős élménye van ennek az ifjúságnak: faji, nemzetiségi hovatartozásának élménye.

Ez az ifjúság már megtanulja az államnyelvet a középiskolákban és a hazai egyetemekre iratkozik be. Legfőként a szabad pályák felé orientálódik. Ez okozza egyuttal sokkal erősebb bekapcsolódását is a gazdasági és ipari életbe. Egészséges életösztöne irányítja, mert a hajótörött idősebb nemzedéktől alig kap célkitűzést, ami azonban nem jelenti azt, mintha az idősebb nemzedék érzéketlenül állana az ifjabbal szemben. Nagyon is belátja már, mennyire fontos annak egészséges fejlődése az egész magyarság számára. Mivel azonban szellemileg teljesen önállósodott és idegenszerűvé vált, legalább gazdasági téren igyekszik rajta segíteni.

A társadalom figyelmét az ifjúság évek nehéz és önálló szer-

¹ Radós K. Béla: Ady víziós világa és az ifjúság helyzete a valóságban.

vező munkájával érdemelte ki. A társadalom támogatása tulajdonképpen csak akkor kezdődött, amikor az ifjúság szervezetei a legfőbb munkát elvégezték.

Volt már az ifjúságnak egy kis lapja, amely Szuboticán jelent meg az „Örtüz”, egy áldozatkész magyar ifjú szerkesztésében. Kis József agitációja a lap érdekében nem sikerült teljesen és az mindig diáklap színvonalán állott. Most már a napilapok is figyelemmel kísérik az ifjúság mozgalmát. Végre ebben az évben az egyetemes ifjúság megindította saját lapját.

Ez az Ifjú nemzedék három írói eszményképet állított fel magának: Ady Endrét, Móricz Zsigmondot és Szabó Dezsőt. Ösztönösen úgy érezte, hogy ez a három író áll legközelebb ahhoz az eszmekörhöz, melyet nem tőlük vett át, hanem tőlük függetlenül magának kitűzött, a magyar faj szeretete és egy új magyar életforma kialakításának vágya. Többszörösen megvádolták azért, hogy elhanyagolják a klaszikus magyar irodalom mestereit és forradalmi irányzatot mutat, de az ifjúság joggal hivatkozott rá, hogy a fenti írói triumvirátusban nem emberi, talán még csak írói eszményeket sem lát, amelyeket vakon követni kíván, hanem csak annyiban vallja őket magáéinak, amennyiben eszmevilágukban találkoznak.

Ez a nemzedék azt akarja, hogy a fiatal magyar orvosok, mérnökök és az értelmiség egyéb fiataljai is velük tartson, hogy a magyar paraszttal és a magyar munkással felépítse a kisebbségi magyar kultúrát. Igen, a fiatalok akarnak lenni, hiszen a kisebbségi magyarságnak nincs szüksége feltámadásra, mert nem halt meg. El, ha élete megmásult is és ha élete küzdelmesebbé vált is.

A vajdasági magyar fiatalság érzi a maga korszerű népi miszrióját, tudatos benne a kisebbségi hivatás, felismerte helyzetét és feladatát. Elgördítette magáról a nemzeti romantizmus frázisszikláit és megtalálta a maga pozitív munkaterületét.

Az ifjúságra nézve most az egyetlen és döntő kérdés jövődöt építeni, erős, egészséges testű és lelkű, művelt ifjak nevelése által. Azért az öregebb nemzedéknek nem kell gyanakvó szemmel nézni rá, ha még annyira idegenszerűnek tetszik is előtte. Ez az ifjúság tudatában van hivatásának és nem riad vissza a küzdelemtől. „Minden változik. Mindennap meglepetést hoz. A diplomáták máról holnapra dolgoznak. Mussolini, Ghandi, Lenin kínálják, vagy kényszerítik reánk egyaránt elfogadhatatlan programjukat.

Mindenki a más él, senki sem mer gondolni a holnapra. Mintha csak Ady dalolna a hajszolt világokon keresztül. Aki magyar szimbólum volt, Ady az üzött emberiség szimbóluma lett...”

Szentsyörgyi László